

כל שעה פרק שני פסחים

מ.

עין משפט
נר מצוה

קסו א מ"י פ"ה מה"ל
ח"מ הלכה ד
ט"ו"ע א"ח ט"י מקב
ס"ף 6:
קסב ב ג ד מ"י פ"ה
מהלכות מהל ה"ו
ז ט"ו"ע א"ח ס"מ מ"ג
ס"ף 6:
קסג ד מ"י ט"ו הלכה ח
ט ט"ו"ע א"ח
ס"מ מ"ג ס"ף 7:

ה"ג ר"ח כ"ל שאילו מניחין על פי אבוב של ק"א"ם והם מתבקעות. פירוש כלי שבעלי קליות עושין זו קליות והוא מנוקב כדאמרינן בפרק ר' ישמעאל (מנחות 77 ע"א) מניחין בתוך אבוב של קלאים כדי ש' שמגמור האור זכולו והם מתבקעות מכה האור וכן מלא ר"י בספר יצן צ"ש רבינו ת"ס:

תרגומא אקמחים. תימה השתא אמאי תני סלמות ויש לומר ללמדני קמני"א: **כ"י מהפכיתו כיפי הפכיתו ראש מצוה.** וא"ת כ"י דסגירא ליה דזעי שימור צעמתי היפון אס כן היכי מוכח דמזוה ללמות דילמא לאו מזוה היא אלף דלרין שימור מתמלמו ועד סופו ויש לומר דעיקר שימור כדי שלא תממין וסגר רבא אי לאו שיש שימור תממין צעמה שהוה עדיין דגן כגון לתיתא לא היה מלרין שימור צעמתי צ"י דרי מתחילת הדגן 3:

תורה אור השלם
1. ושמרתם את המצות
ב"י בעצם היום הזה
הוצאתי את צבאותיכם
ממצרים ושמרתם
את היום הזה לדורותיכם
חקת עולמם: שמות יב יז

לעני רש"י
אשתי"ב
[אישתי"ב ט"ו]. סוגר.

רבינו הגנאל (המשך)
לרבה אוכלת פת מפותשת.
פירוש כגון פת קיבר שאין
בה סלת, נ"א: כי בלא
לתיחה אין יוצא סולת
(ק"ה) ואמר רב נחמן לותת
דהא כי רב הונא ובי רב
בר אבהו לתיח, ורבא אמר
אסור לתיח. ומתבין את
עליה אין לותתין את
השעורים בפסח את חטין
ש"י כ"י. פי' צריח (כגון)
הסוד שהוה באמצע של
החט, אבל השעורים שיעי
נ"א אין בתן ס"ק. איכא
דאמר אמר רבא מותר
לתיח, דתניא יוצאין בפת
נקיה והדרא, ואי אפשר
לפת נקיה בלא לתיחה,
לכומר אסור שורין את
החטים לא תצא מהם סלת
נקיה. ומתבין רב פפא
מהא דתניא הקמחין
והסלתות לא גוים של
כריס ממיא ושל כפריס
מהוריס, ש"מ מוקמין
טהורין, מכלל דלא
הורין, וקרי להו סלתות,
הנה הסלת בלא לתיחה,
דתיח רבא האי דקמחי של
כפריס טהורין אקמחים
בלבר ולא אסלתות. והא
דאמר רבא אי אפשר לפת
נקיה בלא לתיחה, דתיח
היא, דהא ממיא דשמואל
אמר חטים של מנחות אין
לותתין אותן. וקרי להו
התורה סלת, הנה נמצאת
סלת בלא לתיחה. הדר אמר
רבא מצוה לתיח, דתיח
שמור את המצות, ואין
שמור אלא שמור דחטים
בלתיחה, אבל שימור
דלישה לתיח שימור מדרב
הונא, דאמר הבצקות של
גוים אדם ממלא כריסו
הוא, ובלבר שיאכל כוית
מצה באחרונה, ואי הוה
שמור דלישה שמור היה
עושה שימור לבצק של גוי
ואינו צריך כוית אחר.
ודחינן הני בצקות של גוים
משום דלא אחיל בהו

לח, **שעורין בפסח ואם לתת נתבקעו אסורות לא נתבקעו מותרות ר' יוסי אומר שורן בחומין וחומין צומתן** אמר שמואל אין הלכה בר' יוסי א"ר חסדא אמר מר עוקבא לא נתבקעו ממש אלא כל שאילו מניחין על פי הבית והן נתבקעות מאיליהן ושמואל אמר נתבקעו ממש עבד שמואל עובדא בדורא דבי בר חשו נתבקעו ממש אמר רבא בעל נפש לא ילתות מאי איריא בעל נפש אפילו כולי עלמא נמי דהא תניא אין לותתין שעורין בפסח הכי קאמר רבא דע"פושא דהא בי רב הונא לתת ובי רבא בר אבין לתת ורבא אמר אסור ללתות אלא הא דתניא אין לותתין שעורין בפסח שעורין הוא דלא הא חימי שרי לא מובעי קאמר לא מובעיא חימין ביון דאית ביה ציריא עיילי בהו מ"א אבל שערי דשיעי אימא שפיר דמי קמ"ל הדר אמר רבא מותר ללתות דתניא יוצאין בפת נקיה והדרא ואי אפשר נקיה בלא לתיחה איתביה רב פפא לרבא הקמחין והסלתות של כפריס טהורים ושל כריסין טמאין דכפריס מ"ט לאו משום דלא לתת וקא קרי ליה סלת תרגומא אקמחא בתר דנפיק אמר מ"ט לא אימא ליה מהא דאמר רבי זירא אמר רב ירמיה אמר שמואל חימין של מנחות אין לותתין אותם וקא קרי להו סולת הדר אמר רבא מצוה ללתות שנאמר ושמרתם את המצות אי לא דבעי לתיחה שימור למאי אי שימור דלישה שימור דלישה לאו שימור הוא דאמר רב הונא בצקות של נכרים אדם ממלא כריסו מהן ובלבר שיאכל כוית מצה באחרונה באחרונה אין בראשונה לא מ"ט משום דלא עבד בהו שימור ולעביד ליה שימור מאפייה ואילך אלא לאו שמע מינה שימור מעיקרא בעינן וממאי דילמא שאני התם דבעידנא דנחית לשימור לא עבד לה שימור אבל היכא דבעידנא דנחית עביד לה שימור הכי נמי דשימור דלישה הוי שימור ואפ"ה לא הדר ביה רבא דאמר להו להנהו דמהפכי כיפי כי מהפכיתו הפיכו לשום מצוה האלמא קסבר שימור מעיקרא מתחלתו ועד סופו בעינן מר בריה דרבינא מנאמא

סריה חיטי. גרעיני חיטין אלא חדא חטתא: **דילמא אסיה חדא ויסבה בציריא דהכרסה.** צדק של חברתה: **דיקולא דמיה.** רחמים המים: **ציריא.** סדק כמו (6) טיילא חריפא דמזרי זיקי דמסכת ע"ז (דף 3.) **אי הכי אפילו חדא.** שזולתה נמי לא ליחרוך: **דילמא נפקי.** מלא מחיטי דברישא חדא וכלעי

מקיס דליך רישא: ה"ג והדר צ"ה **צ"י דל אגז מדליישו לא מחמעני.** כל דרך נפילתם לא מחמעני: **הצ"ה דאזישונא.** כד שמיצטין צמוכו קליות בתנור: **סחיפא שרי.** אס פיו כפוי למטה שיהו המים הנפלטין מן הקלי על ידי חוס האור זצין ויואלין לחוך שרי: **וקיפא.** שיהא זוקף כדרכו אסור שהמים נפלטין וחורין ונבלעין. ומדאמר **צ"י סחיפא שרי משום דדייצי אצראי שמע מינה הדר צ"ה ממאי דאמר לעיל לא ליחרוך איניש תרמי שצ"ה דהני נמי דייצי מניא ושרקי ונפלי ולא מיכלעי **צ"לדך:** נסבצעו. מחמת הניפוח שממת המים אסורות דודאי ממהרות להחמין: **שורן צומתן.** אס רואה שנפסות שורן צומתן: **וחומין צומתן.** אשתי"ב צ"לע"ז ואינו מניחן להחמין: **וכן מהפכיות מאיליהן.** שאין יכולות לעמוד מפני ריח היין: **דורא דבי בר חשו.** צכפר של אומה האיש: **נסבצעו ממש.** כלומר דאין אסורות אלא נתבקעו ממש ואותן לא מנוקעות ממש היו והמירן: **אמר רבא גרסינן:** צעל **נפש.** חסיד: **הכי קאמר אפילו חיטי.** קאין משעורין ואין ממהרין להחמין צעל נפש לא ילתות אכל דלאו צעל נפש דלא (5) מחמר על נפשיה כולי האי: **דשריין.** קאים: **לאצ"ה.** רבה. הכי קרי ליה לשון רבנות: **מאן דלאים ליה לאצ"ה יאכל לחם עיפושא.** כלומר לא תהא סולתן נקיה: **דהא צ"י רב הונא נפסי.** כולה רב נחמן אמר לה: **ורבא אמר אסור ללסוס.** לכולי עלמא: **דשען.** שחלקין הן: **והדרין קינר:** של כפריס טהורים:**

לפי שאין מקפידין על סולתן לעשותן נקיה כל כך ולא לתמי לחיטי דידהו ונמצא שלא הוכשרו וקא קרי להו סולת אלמא אפשר לנקיה בלא לתיחה: צמר דנפק. רבא מצי מדרשא: **אמר.** רב פפא נטער צעמנו מדוע לא מוכרתי להשיב לו מהא דאמר ר' ירמיה כו': **ואי לאו.** לתיחה דעכשו צעי שימור שלא יתמישו שימור למה לי: **לאו שימור הוא.** אי לא עבד ליה שימור מקמי

הכי: דאמר רב הונא גרסינן: צלקות של נכרים. שיאכל כוית מהא באחרונה. דכ"ה לא נפיק יד חובת מנה משום דלא הוי לה שימור לשם מנה ואף על פי שאנו רואין שאין כאן חימוץ ומיהו למנה של מצוה שימור לשמה צעין: **באחרונה.** (1) היא מצוה אכילתה שעם הפסח היא חובת אכילתה דלמדי קרא (שמות י"ג) על מצות ומיהו יאכלוהו ופסק נאכל על השזבע כדתנן (למקו ד"ק ק"ט): **אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן: בראשונה לא.** כלומר כחילתה ראשונה של נכרים לא נפיק: **הכי גרסינן מאי טעמא דלא עבד לה שימור ולא גרסינן אי נימא דהא ודאי טעמא משום הכי הוא: מאפייה ואלך.** משמע משמתקנה לאפייה כגון עריכתה וקיתוף שלה ונתינתה לתנור: **וממאי דילמא.** לעולם שימור דלישה שימור הוא ואע"ג דלא איצטרך שימור מקמי הכי והכא מאי טעמא לא נפיק משום דמשעת נתינת מים לקמח שזה דבר המחמלת היא לריכה שימור חו לא נעשה לה שימור מהיהא עידנא דנחית לתורת שימור דהיינו מנתינת מים: **ואפילו הכי.** דלא אשכח רבא קייעתא לנתימיה לא הדר צ"ה ממאי דאמר צעין שימור קודם לישא: **מהפכי כיפי.** העמרין וקושרין את העמרים צימות הקצ"ה:

(4) לעיל לה: מנחות ט"ז:
(5) [לקמן מב.], א [לקמן
מ"א.], ד [בשבתין א"ה]:
(6) לעיל לה: (1) לעיל לה:
(1) פ"ה ר"ה שנים החדר על
נפשו, (2) ז"ל סגולתו.

הגהות הב"ח
(6) רש"י ד"ה צ"ה סדק
כמו טיילא. צ"י לשון יין:
(3) ד"ה הכי קאמר וכו':
(4) ד"ה לאצ"ה ד"ה מאן
הדר"ה: (7) ד"ה באחרונה
מלות ס"ל וזימת היא
נחמק:

מוסף רש"י
צומתן. לשון חיטין
והדוק (תולין טו.). בעל
נפש. אדם כשר (תולין
1.) המושל בלבו וממתקן
מן העבירות (התורה ח"א
ס"ז פ"ה). מותר לתיח.
לשונות משעל חטים ולתעין
צממתם ולא חימין
לחומין האולף ויובטל
מיל (שבת ד"ה טו.). ובלבר
שיאכל כוית מצה.
אחית, באחרונה. משום
דנתינת מים שיעין שימור
לשם מצוה (קדושין עו.).

מוסף תוספות
א. הקמחים של כפרים
טהורים והסלתות של
נכרים טמאים. חוס' אר"ה.
ב. נ"ל. והירדו ציריא
עיקר שימור היינו בננוה
דצריך שימור, ואי לאו
לתיחה וליכא עיקר שימור,
ודאי דלא צריך שימור קמי
לישה כולל, אבל כיון
דמצוה לתיח, משום
ההוא, יהוי עיקר שימור,
צריך ג"כ שימור מתחילת
דגן. ח"י ה"ר.

רבינו הגנאל
והא דאמר אבי לא נחרוך
איניש רתיח שבלי כוית
הדרי. לית הלכתא בותיה
אלא כרבא דאמר מי פירות
אין מחמיצין. כן פירוש
דשמועה חבבא דאבישונא
שון שביילי דשערי
רטיבתא, אמר אבי
כשנותנין את ההצבא
בתנור בימות הפסח ופה
למטה, כל זיעה שיוצא
מאותן השעורים נשפכין
בתנור, ואם לאו לא ישאור
אותן המים היוצאין מן
מחמיצין. ולית הלכתא
כאבי, וקיימא לן כל מי
פירות אין מחמיצין. ת"ד
אין לותתין את השעורין
בפסח. ואם לותתן, נתבקעו
אסורות. לא נתבקעו
מותרות. ואמרין לא
נתבקעו ממש, אלא כל
אסורות. לא נתבקעו
קלאים והן מתבקעות וכן
הלכתא. ור' יוסי דאמר
שורן בחומין דממי
שתחומין עומת לית הלכתא בותיה,
לא סמכין עליה. אמר רבא בעל נפש,
כלומר המתרוק מריח עבודה ומדקיק הרבה על עצמו.
לא ילתות אפילו חטין דשריין.
פירוש שריין שון חומין, ולא אורי ליידי חימוץ. הא לא ילתות כל שכן שעורים. אמר רב נחמן מאן דציאת

ישראל בשמור. דגוי לאו בר שימור הוא, אבל ישראל דבר שימור הוא אם התחיל מתחלה להשמר אפילו שימור דלישה
הוי שימור. אפילו הכי לא הדר ביה רבא, דאמר רבא לתנאו דהוה מהפכי לגורן, והן העמרין. הפכו לשם מצוה. כלומר הוזהרו
מהכשרת המים והפיכו להו למקום שאין בו הכשרת המים שיהיה שימור מתחילה לשמן לשם מצוה.

והא דאמר אבי לא נחרוך איניש רתיח שבלי כוית הדרי. לית הלכתא בותיה אלא כרבא דאמר מי פירות אין מחמיצין. כן פירוש דשמועה חבבא דאבישונא שון שביילי דשערי רטיבתא, אמר אבי כשנותנין את ההצבא בתנור בימות הפסח ופה למטה, כל זיעה שיוצא מאותן השעורים נשפכין בתנור, ואם לאו לא ישאור אותן המים היוצאין מן מחמיצין. ולית הלכתא כאבי, וקיימא לן כל מי פירות אין מחמיצין. ת"ד אין לותתין את השעורין בפסח. ואם לותתן, נתבקעו אסורות. לא נתבקעו מותרות. ואמרין לא נתבקעו ממש, אלא כל אסורות. לא נתבקעו קלאים והן מתבקעות וכן הלכתא. ור' יוסי דאמר שורן בחומין דממי שתחומין עומת לית הלכתא בותיה, לא סמכין עליה. אמר רבא בעל נפש, כלומר המתרוק מריח עבודה ומדקיק הרבה על עצמו. לא ילתות אפילו חטין דשריין. פירוש שריין שון חומין, ולא אורי ליידי חימוץ. הא לא ילתות כל שכן שעורים. אמר רב נחמן מאן דציאת